

NAHUM

Inleiding

Naam van die boek

Die boek dra die naam van die profeet wie se profesieë daarin opgeneem is. Die naam Nahum beteken "troos".

Plek in die kanon

Nahum is die sewende van die sogenaamde twaalf Klein Profete. Hierdie versameling begin met *Hosea*, wat, vanuit die gesigspunt van Juda, 'n buitelandse profeet was. Daarna is elke tweede profeteboek dié van 'n "buitelandse" profeet (*Amos, Jona, Nahum*). *Nahum* is die laaste van die "buitelandse" profete in die versameling.

Tyd en plek van ontstaan

Uit die boek kan afgelei word dat die profesieë waarskynlik voor 630 vC uitgespreek en vermoedelik ook te boek gestel is. Daar bestaan egter groot onsekerheid oor die plek waar die profeet opgetree het. Die feit dat Nahum "die Elkosiet" genoem word, beteken dat hy of sy voorouers van Elkos afkomstig was. Volgens Hiëronimus was Elkos 'n dorpie in Noord-Galilea. Dit beteken egter nie dat *Nahum* in Elkos ontstaan het nie. Daar kan verskillende argumente aangevoer word dat die profeet Nahum waarskynlik 'n nasaat was van die Israeliete wat in 722 vC of vroeër deur die Assiriërs as ballinge weggevoer is (vgl 2 Kon 15:17-20; 17:6). Sy

gebruik van Assiriese leenwoorde en sy goeie kennis van die hoofstad Nineve wys onder andere in dié rigting. Hy het waarskynlik sy profesieë in Assirië te boek gestel en as trooswoorde aan die inwoners van Juda gestuur.

Skrywer

Die profeet Nahum word nie, soos die meeste ander profete, aan die begin van die boek bekendgestel nie. Hy word slegs die Elkosiet genoem. Uit sy geskrif kan ons wel aflei dat hy 'n begaafde digter was.

Lesers

Die eerste lesers van die boek was waarskynlik Judeërs wat gebuk gegaan het onder die onderdrukkende heerskappy van die wêreldmoondheid Assirië. Die oorheersing deur 'n buitelandse mag wat die God van Israel nie erken het nie het by die Judeërs vrae laat ontstaan oor die almag van God. Dit is waarskynlik die rede waarom *Nahum* begin met 'n gedig oor die onbeperkte mag van God, onder andere in die natuur -- iets wat die onderdrukte Judeërs self kon waarneem.

Kenmerke

Ná die opskrif begin die boek met 'n akrostiese gedig waarin tien opeenvolgende letters van die Hebreeuse alfabet telkens 'n nuwe strofe of versreël inlei. Die boek is ryk aan stylfigure, alliterasie en klankspel. Die gebruik van 'n staccato-styl om die aanval op Nineve te beskryf, is besonder effektief (vgl 3:2-3). Verskillende literêre

genres soos epifaniebeskrywing, heilsprofesie, spotlied en oordeelsaankondiging kom in die boek voor.

Temas en motiewe

In aansluiting by die bekende belydenis dat die Here genadig is maar tog ook die sonde straf (vgl byvoorbeeld Eks 34:6-7), word die tema van die oordeel oor Nineve ingelei (1:3a). Die magsmisbruik van die Assiriërs, waardeur ander nasies verneder en uitgeroei is, is die rede vir God se vernietiging van die goddelose stad. Die feit dat die Here magtiger is as die sterkste mag in die wêreld en dat Hy onreg straf, is oorheersende motiewe in die boek. Sy besorgdheid oor sy volk in Juda spreek ook mee in sy optrede teenoor die bose wêreldmag.

Opbou van die boek

Die boek kan in kleiner eenhede verdeel word wat oor drie hoofstukke strek:

1:1 Die opskrif

1:2-15 'n Lied oor die HERE se groot krag

2:1-13 Nineve kom tot 'n val

3:1-19 Nineve word vernietig

1

¹ Profesie^a oor Nineve. Boek van die openbaring aan Nahum, die Elkosiet.

^a1:1 *Profesie*: Dit word ook vertaal met "uitspraak", "uitspraak van God" of "aankondiging".

'n Lied oor die HERE se groot krag

² Die HERE is 'n besitlike God^b

en Hy wreek Hom.

Die HERE neem wraak

met woede.

Die HERE wreek Hom op sy teenstanders,

Hy koester 'n wrok teen sy vyande.

³ Die HERE is geduldig, maar geweldig sterk.

Die HERE laat beslis niks ongestraf nie.

Deur donderstorm en orkaan loop sy pad,

wolke is die stof van sy voete.

⁴ Hy berispe die see en laat dit opdroog;

al die riviere laat Hy wegdroog.

Basan en Karmel verdor,

die bloeisels van Libanon^c verwelk.

⁵ Die berge bewe voor Hom,

die heuwels stort ineen.

Die aarde rys op voor Hom,

ja, die wêreld met al sy bewoners.

⁶ Wie kan staande bly voor sy toorn,

^b1:2 *besitlike God*: Die term in die bronteks verwys daarna dat God Hom passievol beywer vir sy kinders en dat Hy geen teenstand duld nie.

^c1:4 *Basan en Karmel ... Libanon*: Die drie plekke is bekend vir hulle vrugbaarheid.

wie kan sy siedende woede weerstaan?*

Wanneer sy drif uitbars soos vuur,
spat rotse voor Hom uiteen.

⁷ Die HERE is goed,

'n toevlugsoord in tye van bedreiging.

Hy sorg vir wie by Hom skuil,

⁸ maar met 'n vloedgolf

vernietig Hy die stad^d volledig,

sy vyande agtervolg Hy tot in die duisternis.

⁹ Wat kan julle teen die HERE beplan?

Hy rig volslae vernietiging aan!

Bedreiging sal nie 'n tweede keer toeslaan nie.

¹⁰ Selfs al word hulle^e saamgeveg tot 'n doringskerm,

en omring deur rankplante,^f

hulle sal soos stoppels wat heeltemal droog is, verteer word.

¹¹ Uit jou^g het hy^h weggetrek,

*1:6 Op 6:17

^d1:8 *stad*: Letterlik "haar plek". Dit verwys na die stad Nineve.

^e1:10 *hulle*: Dit verwys na die inwoners van Nineve.

^f1:10 *rankplante*: Die betekenis van die bronteks is onseker. Hierdie lesing is verkry deur een Hebreuse letter te wysig.

^g1:11 *jou*: Dit verwys waarskynlik na Juda. Vgl 2 Kon 19:35-36. Sommige verstaan dit as 'n verwysing na Nineve.

^h1:11 *hy*: Dit verwys waarskynlik na die Assiriese leëraanvoerder.

hy wat onheil beraam teen die HERE,
wat boosheid beplan.

¹² So het die HERE gesê:

"Al was hulle ook in volle sterkte,
so baie as wat hulle was,
soveel is afgemaai."

En hy het verdwyn.ⁱ

"Ek het jou^j verneder,
maar Ek sal jou nie weer verneder nie.

¹³ Daarom gaan Ek sy juk^k breek wat op jou rus,
jou stroppe gaan Ek aan stukke ruk."

¹⁴ Maar die HERE beslis oor jou, koning:^l

"Jou roem sal nie meer versprei nie.

In die huis van jou gode
sal Ek die gesnede en gegote beelde vernietig.

ⁱ1:10-12 *Uit jou ... het verdwyn*: Die bronteks kan ook vertaal word " ... Ten volle gewapen / ¹¹ het die onderdrukker sy veldtog begin, / hy wat onheil beraam teen die Here, / wat boosheid beplan. / ¹² So sê die Here: / Al is hulle ook in volle sterkte, / so baie as wat hulle is, / soveel sal afgemaai word en verdwyn."

^j1:12 *Ek ... jou*: Dit verwys na die volk en is uitgestelde identifikasie vir Juda wat in Nah 2 ter sprake kom.

^k1:13 *sy juk*: Dit verwys na die Assiriese onderdrukking.

^l1:14 *koning*: Die woord "koning" kom nie in die bronteks voor nie. Dit verwys na die Assiriese koning.

Ek berei jou graf voor
want jy is onbenullig."^m

¹⁵ Kyk! Op die berge is die voete
van die een wat 'n goeie boodskap bring,
wat 'n vredesboodskap laat hoor:*
"Vier maar jou feeste, Juda!
Betaal jou geloftes,
want die booswigte sal nooit weer deur jou trek nie;
hulle is almal uitgeroei."

2

Nineve kom tot 'n val

¹ Iemand wat uitmekaar jaag,
trek teen jou op.
Bewaak die vesting,
hou die pad dop,
gord die heupe vas;
monster alle kragte!

² Want die HERE herstel
die trots van Jakob
soos die trots van Israel,
al het verwoesters hulle verwoes

^m1:14 *onbenullig*: Die koning van Assirië se titel was "die grootkoning".

^{*}1:15 Hand 10:36; Rom 10:15; Ef 6:15

en hulle wingerdranke vernietig.

³ Sy helde se skilde is rooi,
die krygsmanne is geklee in helderrooi,
op die strydwaens is vlammeende metaal.
Op die dag wat Hy voorberei het,
word die spiese dreigend gelig.

⁴ Oor die vlaktes jaag die strydwaens,
oor die ooptes storm hulle aan;
hulle lyk soos fakkels,
soos weerligstrale flits hulle verby.

⁵ Die koningⁿ se offisiere word opgeroep;
in gelid struikel hulle
in hulle haas om by die stadsmuur te kom.
Maar die stormram se skutdak^o is reeds opgerig.

⁶ Die stadspoorte by die rivier^p word oopgeruk,
die paleis wankel.

⁷ Op 'n wa^q gaan sy^r in ballingskap.
Sy word weggelei
en haar slavinne kla soos duiwe,
terwyl hulle op hulle harte slaan.

ⁿ2:5 *koning*: Dit verwys na die Assiriese koning in Nineve.

^o2:5 *stormram se skutdak*: Die betekenis van die Hebreeuse woord is onseker. Dit verwys moontlik na die beskerming oor 'n stormram.

^p2:6 *stadspoorte ... rivier*: Letterlik "poorte van die riviere".

^q2:7 *Op 'n wa*: Hierdie lesing volg 'n ou Griekse teks uit Juda.

^r2:7 *sy*: Dit verwys waarskynlik na die Assiriese koningin.

⁸ Nineve was op haar dag
soos 'n waterdam,
maar nou stroom dit weg!
"Bly staan! Bly staan!"
Maar niemand draai om nie.

⁹ Plunder die silwer!
Plunder die goud!
Die voorraad is onuitputlik --
'n rykdom kosbare voorwerpe!
¹⁰ Verlatenheid, verwoesting, woesteny!
Harte krimp ineen, knieë knak,
alle heupe sidder, alle gesigte verbleek.

¹¹ Waar is die lêplek van die leeuwyfies,
die vreetplek van die jong leeus,
die plek waar die leeu, die maanhaar, rondgeloop het,
waar 'n leeu tuis was sonder dat iemand hom skrikmaak?

¹² Ja, waar is die leeu
wat genoeg verskeur het vir sy welpies,
doodgewurg het vir sy wyfies?
Hy het sy blyplekke gevul met buit,
sy lêplekke met verskeurde prooi.

¹³ "Dis Ek teen jou, Nineve!"
'n Uitspraak van die HERE, Heerser oor alle magte.
"Ek sal jou strydwaens in rook laat opgaan,

die swaard sal jou jong leeus eet,
wat jy gebuit het sal Ek van die aarde vee.
Die stem van jou gesante sal nie weer gehoor word nie."

3

Nineve word vernietig

¹ Ellende wag op die stad van bloed.

Sy is geheel en al net leuens,
van wat geroof is, is sy vol
en die rooftogte hou nie op nie!

² Die klank van swepe!

Die klank van wiele wat dreun!

Perde wat jaaggalop,
strydwaens wat bokspring.

³ Ruiters is op die voorpunt:

flitsende swaarde,

blitsende spiese!

'n Menigte gewondes,

'n magdom lyke,

eindeloos baie liggame --

hulle struikel oor hulle dooies!

⁴ Alles as gevolg van die hoerery van die prostituut,

die aanvallige meesteres van heksery,

wat nasies verkwansel het deur haar hoerery,

volksgroepe deur haar heksery.

⁵ "Dis Ek teen jou, Nineve!"

'n Uitspraak van die HERE, Heerser oor alle magte.

"Ek sal jou some oor jou gesig oplik;

Ek sal die nasies jou naaktheid laat sien,
koninkryke jou skaamte.

⁶ Ek gaan gemors op jou uitgooi

en jou met minagting behandel.

Ek gaan van jou 'n toonbeeld van vernedering maak.

⁷ Dan sal almal wat jou sien,

van jou af wegvlug

en sê, 'Nineve is verwoes!

Wie sal meegevoel met haar hê?

Waar sal ek iemand kry wat jou kan troos?' "

⁸ Is jy beter as No-Amon,

gevestig aan die Nyl en omring van water,

wie se voormuur 'n see van water was,

wie se stadsmuur ook water was?

⁹ Kus is talryk en ook Egipte,

Put en die Libiërs eindeloos in getal,

hulle was haar helpers.⁵

¹⁰ Selfs sý was bestem vir ballingskap,

sy moes in gevangenskap gaan.

Ook háár kleuters is verbrysel

op al die straathoeke.

⁵3:9 *haar helpers*: Bronteks "jou hulp". Ou vertalings word gevolg.

Oor haar edelmanne is geloot,
al haar vername mense is met kettings geboei.

¹¹ Ook jý sal dronk word en in die war wees.*

Ook jý sal 'n toevlugsoord teen vyande soek.

¹² Al jou vestings is vyebome met vroeë vye,
as die bome geskud word,
val die vye in die eter se mond.

¹³ Kyk, die manskappe in jou midde
is soos vrouens,
vir jou vyande staan die poorte van jou land wawyd oop,
vuur het jou sluitbalke reeds verteer.

¹⁴ Skep maar vir jou water vir die beleg!

Versterk maar jou vestings!
Gaan kleigat toe en trap die klei!
Pak die steenvorm beet!

¹⁵ Daar sal die vuur jou verteer,
die swaard jou afmaai.
Dit sal jou verorber soos voetgangsprinkane.

Vermeerder maar soos voetgangsprinkane,
word maar so baie soos treksprinkane!

¹⁶ Jy het jou handelaars meer gemaak
as die sterre aan die hemel,

*3:11 Jer 25:15,16

maar voetgangersprinkane vervel en vlieg weg!

¹⁷ Die mense aan jou hof is soos treksprinkane

en jou amptenare soos 'n swerm sprinkane

wat op 'n koue dag op die mure^t sit:

As die son deurbreek, vlieg hulle weg.

Die plek waarheen hulle gaan, is onbekend.

¹⁸ Koning van Assirië,

jou herders slaap,

jou vername mense is ongestoord.

Jou manskappe is verstrooi oor die berge,

niemand bring hulle bymekaar nie.

¹⁹ Daar is geen herstel

vir jou ineenstorting nie.

Jou wond is ongeneeslik.

Almal wat die nuus oor jou hoor,

sal daaroor hande klap,

want wie het nie voortdurend

onder jou wreedheid deurgeloop nie?

^t3:17 *mure*: Dit verwys na die klipmure wat om die landerye gepak is.